USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Petry Weissové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **Z. M.,** zast. JUDr. Anitou Pešulovou, advokátkou, se sídlem Nuselská 499/132, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 8. 2020, č. j. OAM-323/ZA-ZA11-P15-2020, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 10. 2021, č. j. 1 Az 40/2020 - 46,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené zástupkyni žalobce JUDr. Anitě Pešulové, advokátce, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši 3.400 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím (dále také jen „napadené rozhodnutí“) rozhodl o zastavení řízení o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), neboť se jedná o nepřípustnou opakovanou žádost dle § 10a písm. e) téhož zákona.

II.

[2] Žalobce se proti napadenému rozhodnutí žalovaného bránil žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který ji shora označeným rozsudkem zamítl. Žalobní námitky neshledal důvodnými, naopak přisvědčil závěrům žalovaného v napadeném rozhodnutí. Upozornil, že opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany žalobce odůvodnil shodně a uvedl stejné důvody jejího podání jako ve své první žádosti, tedy tvrdil zájem na vytvoření zázemí pro rodinu a zájem v České republice pracovat. Městský soud uzavřel, že v opakované žádosti žalobce netvrdil žádné nové skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že mu v zemi původu hrozí pronásledování či vážná újma z důvodů podle § 12 a 14a zákona o azylu. Nepřisvědčil ani žalobní námitce, že žalovaný žádost o udělení mezinárodní ochrany neposoudil na podkladě aktuálních

informací o zemi původu; žalovaný totiž v napadeném rozhodnutí nově opatřené základní informace o zemi původu porovnal s těmi, jež byly podkladem rozhodnutí o první žalobcově žádosti, a nedovodil žádné negativní změny, jež by odůvodňovaly změnu v posouzení žalobcovy žádosti. Za důvodnou neshledal městský soud ani námitku, že se žalovaný nevyjádřil k možnosti udělení doplňkové ochrany a nedopustil se ani porušení § 3 správního řádu. K obecně žalobcem namítanému porušování lidských práv v zemi původu nakonec městský soud dodal, že z těchto námitek není zřejmá jakákoliv souvislost s osobou žalobce. Tedy žalobce netvrdil, že by uvedené porušování základních lidských práv a policejní brutalita hrozily právě jemu. Stejně tak je pak nepodložená i obecně tvrzená obava z represivního postupu státních orgánů v zemi původu, pokud se dozví, že žalobce o mezinárodní ochranu požádal.

III.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) nyní brojí proti rozsudku městského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Navrhuje zrušit napadený rozsudek i napadené rozhodnutí a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.

[4] Stěžovatel v kasační stížnosti ve prospěch přijatelnosti kasační stížnosti uvádí, že řízení před městským soudem je zatíženou vadou, která by mohla mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele, spočívající v nesprávném či nedostatečném zjištění skutkového stavu a posouzení možných důvodů pro udělení doplňkové ochrany.

[5] Tuto výtku dále rozvádí tak, že již řízení před žalovaným bylo zatíženou vadou, neboť stěžovatel měl být správním orgánem poučen o podstatě institutu opakované žádosti a měl vést stěžovatele k tomu, aby uvedl nové skutečnosti či informace, které by následně mohl hodnotit. Další vadou napadeného rozhodnutí je pak chybějící názor žalovaného na situaci v zemi původu. Povinností žalovaného je kromě posouzení, zda žádost obsahuje uvedení nových skutečností oproti žádosti předchozí, také posouzení toho, zda nedošlo k takové změně situace v zemi původu, jež by zakládala opodstatněnost této nové (opakované) žádosti. Žalovaný se však skutečnostmi, zda k takové změně nedošlo, v napadeném rozhodnutí vůbec nezabýval, ačkoliv je všeobecně známou skutečností, že v zemi stěžovatelova původu dochází k porušování lidských práv a panuje zde policejní brutalita. Napadané rozhodnutí je tudíž nepřezkoumatelné a městský soud jej měl zrušit, nikoliv nahradit činnost žalovaného vlastním rozsudkem.

IV.

[6] Žalovaný považuje kasační stížnost za nedůvodnou, nepřesahující vlastní zájmy stěžovatele ve smyslu § 104a s. ř. s. Žalovaný setrvává na svém dosavadním postoji a napadené rozhodnutí považuje za souladné se zákonem a vyčerpávajícím způsobem odůvodněné v návaznosti na stěžovatelem sdělený azylový příběh. Otázkou situace v zemi původu, jež je stěžejní námitkou kasační stížnosti, se zabýval na straně 3 napadeného rozhodnutí a dovodil, že v zemi stěžovatelova původu nedošlo od doby, kdy meritorně posuzoval jeho předchozí žádost (20. 12. 2019), k žádné změně, jež by svědčila ve prospěch udělení mezinárodní ochrany z důvodů podle § 12 nebo 14a zákona o azylu. Taktéž napadený rozsudek podle žalovaného netrpí žádnou vadou, obsahuje důvody, pro něž městský soud žalobním námitkám nevyhověl a městský soud se v něm neodchýlil

ani od ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu. Žalovaný tudíž navrhuje kasační stížnost odmítnout pro nepřijatelnost, nebo zamítnout jako nedůvodnou.

V.

[7] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech, v nichž v řízení před krajským soudem rozhoduje specializovaný samosoudce, je její přijatelnost. Kasační stížnost je v souladu s § 104a s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti (jako neurčitého právního pojmu) a demonstrativním výčtem jejích typických kritérií se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Na tam uvedené závěry kasační soud nyní pro stručnost odkazuje.

[8] Podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele ve smyslu těchto judikaturních závěrů však Nejvyšší správní soud v nyní posuzované věci nedovodil.

[9] Stěžovatel v podstatě opětovně vytýká vady napadeného rozhodnutí, s nimiž se již městský soud v napadeném rozsudku vypořádal. Ačkoliv za obecný důvod přijatelnosti kasační stížnosti stěžovatel uvedl vadu napadeného rozsudku s dopadem do hmotně-právního postavení žalovaného, jíž se měl dopustit městský soud, veškerá stížnostní argumentace je zaměřena výlučně na vady napadeného rozhodnutí, zejména na jeho nepřezkoumatelnost proto, že se žalovaný nezabýval tím, zda nedošlo ke změnám situace v zemi stěžovatelova původu.

[10] Nejvyšší správní soud však nezjistil žádné pochybení té intenzity, jež by nasvědčovalo závěru, že stěžovatelovy výtky mohou mít „širší dopad“ i mimo sféru jeho postavení či mimo jeho vlastní zájmy, jak vyplývá z § 104a s. ř. s. Jinými slovy, důvody přijatelnosti kasační stížnosti soud neshledal.

[11] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že za předpokladu, že by městský soud přezkoumal rozhodnutí žalovaného, které by trpělo vadou nepřezkoumatelnosti (jak stěžovatel namítá co do posouzení změn bezpečnostní a politické situace v zemi původu), zatížil by stejnou vadnou i napadený rozsudek (viz rozsudek ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 Afs 115/2006 - 91). Nejvyšší správní soud však shodně s městským soudem má za to, že napadené rozhodnutí požadavky přezkoumatelnosti co do posouzení změny situace v zemi původu splňuje. Městský soud se k tomu, zda si žalovaný obstaral potřebné informace o situaci v zemi původu a zda a jak je posoudil, vyjádřil v odstavcích 31. a 32. napadeného rozsudku a nedostatky odůvodnění napadeného rozhodnutí v tomto ohledu nedovodil. Považoval napadené rozhodnutí z hlediska posouzení změn v bezpečnostní a politické situaci v zemi původu za dostatečné, byť stručné. S taktovým posouzením věci se shoduje i Nejvyšší správní soud.

[12] Z obsahu správního spisu je totiž zřejmé, že žalovaný si jako podklad opatřil zprávu o bezpečnostní a politické situaci v zemi původu (Uzbekistán, Informace OAMP z 22. 5. 2020), která obsahovala i souhrn dalších zdrojů, z nichž vycházela. Taktéž zajistil Informaci ze dne 7. 3. 2019 o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti v Uzbekistánu. Podkladem napadeného rozhodnutí pak byl i spisový materiál týkající se předchozí stěžovatelovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Nově

obstarané informace tak žalovaný mohl porovnat s předchozími zprávami, z nichž vycházel v rozhodnutí o první stěžovatelově žádosti. Přitom shledal, že k podstatné změně, zakládající důvod pro závěr o pronásledování podle § 12 zákona o azylu či o hrozbě vážné újmy ve smyslu § 14a téhož zákona v zemi stěžovatelova původu nedošlo. V takovém případě byl stručný závěr žalovaného o této skutečnosti dostačující, a to i s ohledem na skutečnost, že stěžovatelova opakovaná žádost byla vystavěna na stejných důvodech jako jeho žádost první (srov. odst. [2]).

[13] Jak přitom stěžovatel v kasační stížnosti správně upozornil, otázkou požadavků na posouzení opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011- 96. V jeho bodě 19 vyslovil, že *„[o]důvodnění správního rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany proto musí vždy obsahovat zdůvodněný závěr správního orgánu o tom, že 1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Správnost těchto závěrů správního orgánu podléhá v plném rozsahu kognici správních soudů v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu o zastavení řízení pro nepřípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany.“* (důraz přidán soudem).

[14] Dále lze doplnit, že náležitostmi odůvodnění správních rozhodnutí se také Nejvyšší správní soud již opakovaně zabýval. Například v rozsudku ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5 Afs 115/2006 - 91, uvedl, že *„[o]bsahem odůvodnění rozhodnutí je především rozbor a zhodnocení podkladů rozhodnutí, správní orgán musí uvést, jakými úvahami se při jejich hodnocení řídil, dále jakými úvahami se řídil při výkladu právních předpisů a jejich jednotlivých ustanovení, jakož i to, proč byly aplikovány způsobem, který vedl k výslednému rozhodnutí.*“ Obdobné závěry lze nalézt například i v rozsudku ze dne 30. 7. 2013, č. j. 4 As 76/2013 - 21.

[15] Nadto lze odkázat i na závěry, jež plynou z nedávného usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2021, č. j. 4 Azs 326/2021 - 29, podle nějž *„konkrétní požadavky na náležitosti odůvodnění se mohou lišit dle skutkových okolností konkrétní věci, např. s ohledem na žadatelem uplatněná tvrzení, na obecně známé skutečnosti či skutečnosti známé stěžovateli z jeho úřední činnosti ohledně vývoje v jednotlivých zemích původu apod. Proto v některých případech postačí stručné zhodnocení otázky změny politické a bezpečnostní situace, v jiných případech, zejména s ohledem na uvedené okolnosti, bude nezbytné hodnocení detailnější.“*

[16] Nejvyšší správní soud shrnuje, že výše nastíněným požadavkům napadené rozhodnutí vyhovělo. Tudíž i závěr městského soudu, že se otázkou podstatné změny situace v zemi stěžovatelova původu žalovaný zabýval dostatečně, je správný a přiléhavý, včetně uvedení odkazů na další judikaturu Nejvyššího správního soudu, jež se obdobnou problematikou zabývala a již je nadbytečné nyní znovu opakovat (srov. odst. 32. napadeného rozsudku).

[17] Stěžovatel v kasační stížnosti také vytýkal nedostatečné poučení ze strany žalovaného o podstatně institutu opakované žádosti, zejména pak to, že při pohovoru měl žalovaný vést žalobce k tomu, aby uvedl nové skutečnosti či formace, které by bylo možno hodnotit. I tuto otázku již městský soud v napadeném rozsudku posoudil (viz odstavec 30. napadeného rozsudku), a to zcela v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, na niž odkázal (rozsudky ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005 - 86 a ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70). K těmto jeho závěrům tudíž nyní nemá kasační soud žádná další doplnění a pro přehlednost na ně odkazuje. Je to právě a jen stěžovatel jako žadatel o mezinárodní ochranu, kdo je povinen vylíčit pravdivě svůj azylový příběh a uvést skutečnosti, jež jej k podání žádosti vedou, neboť právě on nejlépe zná svoji situaci a nejlépe ví, pro jaké důvody svoji žádost o mezinárodní ochranu podává.

[18] Nejvyšší správní soud tudíž na základě shora uvedeného shrnuje, že městský soud v napadeném rozsudku věcně, srozumitelně a přesvědčivě vypořádal veškeré žalobní námitky. Poukázal na důvody stěžovatelovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany (zájem na zabezpečení rodiny a na práci v České republice), vypořádal se i s obecnými žalobními tvrzeními o porušování lidských práv a policejní brutalitě v Uzbekistánu, zohlednil výsledky správního řízení a v něm shromážděné informace a podklady a tyto podřadil pod jednotlivé, na posuzovaný případ dopadající, hmotně-právní normy, aniž se přitom dopustil odklonu od ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu týkající se otázek řešených i v souzené věci, na niž také v napadeném rozsudku odkázal.

[19] Napadený rozsudek tedy netrpí vadou nepřezkoumatelnosti (pro nedostatek důvodů), není zde ani jiná vada řízení před městským soudem, která by mohla mít vliv na nezákonnost napadeného rozsudku, městský soud se nedopustil ani judikaturního odklonu či hrubého pochybení při výkladu hmotného práva a dosavadní vnitřně jednotná a ustálená judikatura dává odpověď na všechny stěžovatelovy námitky.

VI.

[20] Za těchto okolností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje stěžovatelovy vlastní zájmy. Proto ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl jako nepřijatelnou.

[21] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, a právo na náhradu nákladů řízení tudíž nemá. Žalovanému jako v řízení úspěšnému účastníku žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, a proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

[22] Usnesením městského soudu ze dne 8. 10. 2020, č. j. 1 Az 40/2020 - 20, byla stěžovateli ustanovena zástupkyní JUDr. Anita Pešulová, advokátka. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona její zastupování trvá i v řízení o kasační stížnosti a hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného zástupce hradí stát. Ustanovená zástupkyně provedla jeden úkon právní služby spočívající v doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Za tento úkon právní služby náleží mimosmluvní odměna ve výši 3.100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5

advokátního tarifu], která se zvyšuje o paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Jelikož ustanovená zástupkyně nedoložila, že je plátkyní daně z přidané hodnoty, odměna a náhrada hotových výdajů se o částku této daně nezvyšuje. Náklady ustanoveného zástupce v celkové výši 3.400 Kč Nejvyšší správní soud vyplatí do 30 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. prosince 2021

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu